

JANURIK TÍMEA¹

A NÉPZENEKURZUSOK MEGÚJÍTÁSÁNAK TARTALMI ELEMEI

Bevezetés

Az énekzenetanár-képzésben nagy szerepet kellene kapnia a népzenei tartalmaknak, mert a Nemzeti Alaptanterv (2020) szerint az ének-zene órákon túlsúlyba kerül a népdalok éneklése, kiegészítve a népi hangszerek, népzene kutatók, népszokások, népdalelemzés és az alapvető tánc lépések ismereteivel. Négy egyetem énekzenetanár-képzésének tartalmát vizsgáltam, három hazai és egy határon túli magyar felsőoktatási intézményben, melyek hallgatóinak népzenei attitűdét a kurzus megszervezése előtt mértem fel (Janurik, 2026. 02. 06.).

A táblázatban összefoglalom a négy egyetem kötelező és szabadon választható, népzenei tartalmú kurzusait (BBTE, n.d., EKKE, n.d., ELTE, n.d., NYE, n.d.).

Egyetem (kódja)	Kötelező tantárgy	Szabadon választható tantárgy
ELTE	Zeneelmélet-népzene	Nincs
EKKE	Zenetörténet és népzene tanítása I-II.	Népzene-néphagyomány I-II.
NYE	Népzene-néphagyomány; Népszokások, népi játékok	Nincs
BBTE	Folklór	Az Erdélyi Hagyományok Házával együttműködésben népzene műhely, népi hangszerek és népi ének

¹ [Janurik Tímea](#)

Ugyan a kurzusok tartalmát nem ismerhetjük meg részvétel nélkül, ám az alábbiakban bemutatott kurzus akár teljes egészében, akár részleteiben beilleszthető más intézmények kurzuskínálatába.

A népzenei kurzus tartalma

A 2025–2026-os tanév első felében tartottam a népzenei kurzust, mely a népi kultúrát átfogóan megismertető tantárgy. Vázlatosan bemutatom a megvalósult tevékenységeket.

1. Daltanulás

Alkalomhoz nem kötött dalokat és jeles napi énekeket (szüreti, adventi, karácsonyi) tanultak a cappella és citerakísérettel. Ezeket előadóművészként és tanárként, a tankönyvi anyagot kiegészítve is használni tudják. A dalok megtanítását kiegészítette a hozzá kapcsolódó néprajzi háttértudás ismertetése.

2. Táncitanulás

A népdalok, különösen a táncdallamok mellett érdemes a néptáncok tanulására is figyelmet fordítani. Egyfelől a táncdallamok lüktetésének megfelelő előadása és tanítása, másfelől a komplex népi kultúra ismerete miatt is fontos a néptáncok elsajátítása az egyetemi képzésben. Az órákon dél-dunántúli ugrósokat, somogyi csárdást, felcsíki héjszát és csárdást, illetve moldvai kör- és láncdancokat tanultak. Ezekkel a táncfajokban is gyakran találkozhatnak, így azokon már ismerős lépéseket táncolhatnak, mely a sikerélmény megszerzéséhez is hozzájárulhat.

3. Népzeneelméleti ismeretek

Az ének-zene tanárok népzenei tudásához elengedhetetlen a népdalok és néptáncok ismeretén túl, hogy magabiztos tudással rendelkezzenek az alábbi területeken: a népdalcsoportok összeállításának szempontjai, a népdalok osztályozása és elemzése, a népdal és műdal különbsége, az adatközlő fogalma, a népzenei dialektusok, népi hangszerek, illetve a népdalok alkalom szerinti csoportosítása.

4. Népzenei történeti ismeretek

Míg a fentebbi pontokhoz tartozó tevékenységek leginkább az általános iskolai és gimnáziumi ének-zene órákon kerülhetnek előtérbe, addig a népzenei történeti ismeretek leginkább szakgimnáziumban, illetve szakirányú továbbképzésen és

felsőoktatásban lehetnek hangsúlyosak. Mindazonáltal az énekzenetanár-képzésben szerepet kaphat, többek között további népdalok tanulása céljából is.

5. Extrakurrikuláris tevékenységek

A népzenei tudás bővítéséhez és a népzenei attitűd erősítéséhez a tanórai ismeretek nyújtásán túl az extrakurrikuláris tevékenységek is hozzájárulhatnak. A népzene kurzus keretében szervezett programokon a hallgatók ingyenesen vehettek részt. Moldvai táncházat tartottunk; ellátogatott a hallgatókhoz Nagyné Szabó Kinga, a Magyar Gyöngy Egyesület elnöke, aki népviseletet, pártát és népi ékszereket mutatott be; továbbá a Türk Ifjúsági Zenekar koncertjén ismerkedhettek a hallgatók a magyar mellett a török, azerbajdzsáni, kazak és kirgiz népzenevel, szélesítve ismereteiket és érdeklődési körüket.

Irodalom

BBTE (n.d.). *Folklór tantárgyleírás*.

<https://rt.ubbcluj.ro/tantargyleirasok/Folklor%201.pdf>, *Hangszeres és énekes népzene tantárgyak a Babeş-Bolyai Tudományegyetem kínálatában*. <https://rt.ubbcluj.ro/hangszeres-es-enekes-nepzene-tantargyak-a-babes-bolyai-tudomanyegyetem-kinalataban/>,

Népzene műhely tantárgyleírás.

<https://rt.ubbcluj.ro/tantargyleirasok/Nepzenemuhely%201.pdf>. Utolsó letöltés: 2026. 08. 20.

EKKE (n.d.). *Énektanárképzés mintatanterv*. https://neptun.uni-eszterhazy.hu/mtt/2024/pdf/B-P-ENK-O-N-E_B-P-ENK-O-N-E-2024.PDF. Utolsó letöltés: 2026. 08. 20.

ELTE (n.d.). *ÉNEK-ZENE TANÁR – OSZTATLAN TANÁRKÉPZÉSI SZAK*.

https://tkk.elte.hu/dstore/document/223578/MOD_OTAK_Enek_zene_2024.pdf. Utolsó letöltés: 2026. 08. 20.

Janurik, Tímea (2026. 02. 06.). *Az ének-zene tanárszakos hallgatók népzenei attitűdjének erősítése a tanterven túli népzenei ismeretek oktatásával*. XVII. Taní-tani Online Tudományos Konferencia, Közös Tudástér – A Felsőoktatás, Köznevelés és Gyógypedagógia Kapcsolódási Pontjai, Miskolc.

Nemzeti Alaptanterv (2020). A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról. 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet. *Magyar Közlöny*, 2020. évi 17. szám, 290–446. o. Emberi Erőforrások Minisztériuma, Köznevelésért Felelős Államtitkárság, Budapest.

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat Utolsó letöltés: 2026. 08. 20.

NYE (n.d.). *2023/24-es tanév képzési programja - Az osztatlan tanárképzés mintatantervei (10 féléves képzések)*.

https://ttajekoztato2023.nye.hu/mintatanterveks/kepzesiszint_szakok/57. Utolsó letöltés: 2026. 08. 20.